

Gelukkig ben je als je vrede sticht

Bijbelstudies over Jezus' gelukwensen in de Bergrede (7)

Lees de gelukwensen van Jezus door (Matteüs 5,3-12) en leer ze uit je hoofd.

Vrede | De Joden werden tijdens Jezus' leven op aarde overheerst door de Romeinen. Zij gaven de Joodse leiders en het volk wel enige speelruimte. Maar uiteindelijk waren zij de baas en konden met harde hand ingrijpen. Denk maar aan de manier waarop de Heer veroordeeld is. De Joden moesten hem overleveren aan Pilatus om de doodstraf te laten uitvoeren. Een deel van de Joden zaten in het verzet tegen de Romeinen. 'IJveraars' werden deze mensen genoemd, Zeloten. Onder de bevolking leefde er sympathie voor deze vrijheidsstrijders. Opvallend genoeg was een van Jezus leerlingen uit de groep Zeloten afkomstig, Simon. Om hem te onderscheiden van die andere Simon in Jezus' gevolg, Petrus, schrijft Lukas dat hij de 'IJveraar' werd genoemd, Lukas 6,15 en Handelingen 1,13 (in Matteüs 10,4 en Markus 3,18 is zijn bijnaam Kananeüs). Ook tegen mensen als hij zei Jezus: jullie moeten vredestitelers zijn. Militant ingrijpen is begrijpelijk, zoals veel wraak heel goed in te voelen is, en toch... het rijk van God komt niet met geweld (zie wat er verteld wordt over Judas de Galileeër, Handelingen 5,37).

Vrede maken | Kunnen mensen vrede maken? Het is maar wat je met 'vrede' bedoelt. Verhoudingen tussen mensen kunnen verbeteren. Een conflict tussen landen kan worden beëindigd. Zo kunnen burgers over en weer contacten onderhouden, vriendschap sluiten of handel drijven. Maar is elk onrecht bestraft, elke krenking geheeld? Hoe diep gaat de vrede? Als Jezus God in eigen persoon is, moet je ook aan vrede met God denken: wie kan die maken dan God alleen? De priester in Israël sloot er zijn zegen mee af: moge de HEER u vrede geven (Numeri 6,26). Het gaat om de *shalom* die het hele leven omspant. De profeet Jesaja voorzag de geboorte van een kind dat de titel Vrededorst zou krijgen (Jesaja 9,5). Welaan, in Christus staat Hij voor ons. De engelen zongen over vrede in de nacht van zijn geboorte op aarde (Lukas 2,14; zie ook Kolossenzen 1,20).

Kind van God | Kinderen kunnen treden in het spoor van hun vader. De gelukwens gaat over mensen als wij, de leerlingen en geïnteresseerden om Jezus heen (Matteüs 5,1-2). "Laat onder u de gezindheid heersen die Christus Jezus had," zie Filippenzen 2,5 in het geheel van 2,1-18. Ook aan de christenen in Rome houdt de heilige apostel de opdracht voor om 'vrede te houden' met alle mensen, Romeinen 12,18. Heel nuchter voegt hij eraan toe: 'voor zover het in uw macht ligt'. Het is niet voor niets dat hij het vooral concreet maakt in onze omgang met de vijand, 12,19-21. Zo ga je door veel oefening als mens steeds meer op je hemelse Vader lijken – en dat is een gelukwens waard.

Vragen en citaten ter bespreking:

1. "Niet door kracht of macht zal hij slagen (a) – zegt de HEER van de hemelse machten (b) – maar met hulp van mijn geest (c)." Bespreek deze tekst uit Zacharia 4,6 met elkaar. Hoe helpen de drie aspecten (a tot c) om de gelukwens van Jezus beter te leren begrijpen?

2. Neem een concreet persoonlijk, kerkelijk of geopolitiek conflict in gedachten. Bespreek wat er nodig is om vrede te stichten. Of kijk terug in de geschiedenis en noem eens op wat maakte dat een conflict werd bijgelegd. Kun je verhalen uit jullie persoonlijke leven delen over strijd en vrede en hoe dat werkte?
3. “Vrede stichten is het recht van God doorgeven. D.w.z. iemand behandelen, niet op de manier, waarop hij mij getraceerd heeft, maar waarop God mij getraceerd heeft. Dan kan het niet anders of iets buitengewoons vindt plaats. Niet wat iedereen doet, maar wat de christen nu eens doet.” (G. Th Rothuizen, *De hand aan de ploeg: Klein commentaar op de Bergrede*. Aalten: De Graafschap [z.j.], 93)
4. Van koning Hizkia wordt gezegd dat hij handelde als zijn voorvader David. Lees 2 koningen 18,3 en het bredere Bijbelgedeelte en wijs met elkaar aan waar dat ‘als zijn vader’ dan in duidelijk werd. Betrek dat op je eigen leven en dit thema: kun jij in de voetsporen treden van (voor)ouders, waren zij vredestichters?

Om verder te lezen over:

- Vrede met God: Romeinen 5,1; Efeze 2,11-22; Filippenzen 4,7 en in het Oude Testament de vredeoffers Leviticus 3.
- De brengers van vrede: Jesaja 52,7 en Romeinen 10,15; Jakobus 3,17-18; concrete voorbeelden van de groet ‘Vrede met u’ Lukas 24,36 en Johannes 20,19.
- Kind van God in de praktijk Spreuken 15,1 en Jakobus 1,20.

Een voorbeeld uit de praktijk:

“Enkele jaren nadat mijn man was gestorven, zongen mijn zoon en ik in een samenkomst in Soweto. We gaven ons getuigenis, en vertelden over de pijn en over Gods voorziening. In de samenkomst heerste een fijne sfeer. Opnieuw zongen we ons lievelingslied: "Vader vergeef het hun..." De mensen luisterden aandachtig. Toen werd mij gevraagd iets te zeggen. Ik las uit Matteüs 18:21-22: "Heer, hoeveel maal zal mijn broeder tegen mij zondigen en moet ik hem vergeven? Jezus zei tot hem: Ik zeg u, niet tot zevenmaal toe, maar tot zeventig maal zevenmaal."

Nadat ik gesproken had, nodigde ik de mensen uit de Heer Jezus als hun redder aan te nemen. Enkelen kwamen naar voren en vroegen me voor hen te bidden. Maar er was een man die aarzelde; hij leek bang. Ik moedigde hem aan te vertellen wat hem dwars zat. Hij zei: "Ik heb Jezus nodig. Ik heb vergeving nodig. Ik... Ik was een van de mensen die uw man hebben gedood."

Ik beefde, was bang en verward. Wat moest ik doen? Het zingen van "Vader vergeef het hun" was één ding, maar nu... De Heer moet mij diep, heel diep hebben aangeraakt; Hij gaf me de kracht en de moed mijn armen om de moordenaar heen te slaan en hem te vergeven, zoals Jezus ons vergeeft. "Je bent nu mijn broeder," fluisterde ik hem toe. Hij ging weg, als een volkomen nieuw mens. En ik ook." (Grace Dube uit Zuid-Afrika, In: Jan Pit (samensteller), *Elke dag geboeid: Uit de schatkamer van de Lijdende Kerk*. Hoornaar: Gideon, 1994, 204).